

LEADER
EESTI

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

LEADER INFOPÄEV

19.02.2018 Visklas

Kava

- Üldine info – meetmed, nõuded taotlejale
- Meede 3 – eesmärgid, tegevused, hindamiskriteeriumid
- Meede 1 – eesmärgid, tegevused, hindamiskriteeriumid
- Eritingimused
- Hinnapakkumused
- Taotlusvormide täitmisest
- Peamised probleemid
- Nõustamine ja hindamine

TAOTLEMINE

26.02 – 02.04.2018

**NB! Nõustamine enne taotluse esitamist on
kohustuslik!**

Hilinenud taotlusi vastu ei võeta.

Visioon

Aastal 2022 on Ida-Harju Koostöökoja tegevuspiirkond üleriigiliselt tuntud ja väljapaistev **turismiaktiivsuse, valdkondadeülese koostöö ja kohalike ressursside efektiivse kasutamise poolest**

Toetusmeetmed

- **Meede 1 – Elukeskkonna arendamine**

Investeeringud elukeskkonna jaoks olulistesse avaliku kasutusega objektidesse (kultuuri- ja sporditaristu jms)

- **Meede 2 – Ettevõtluse arendamine**

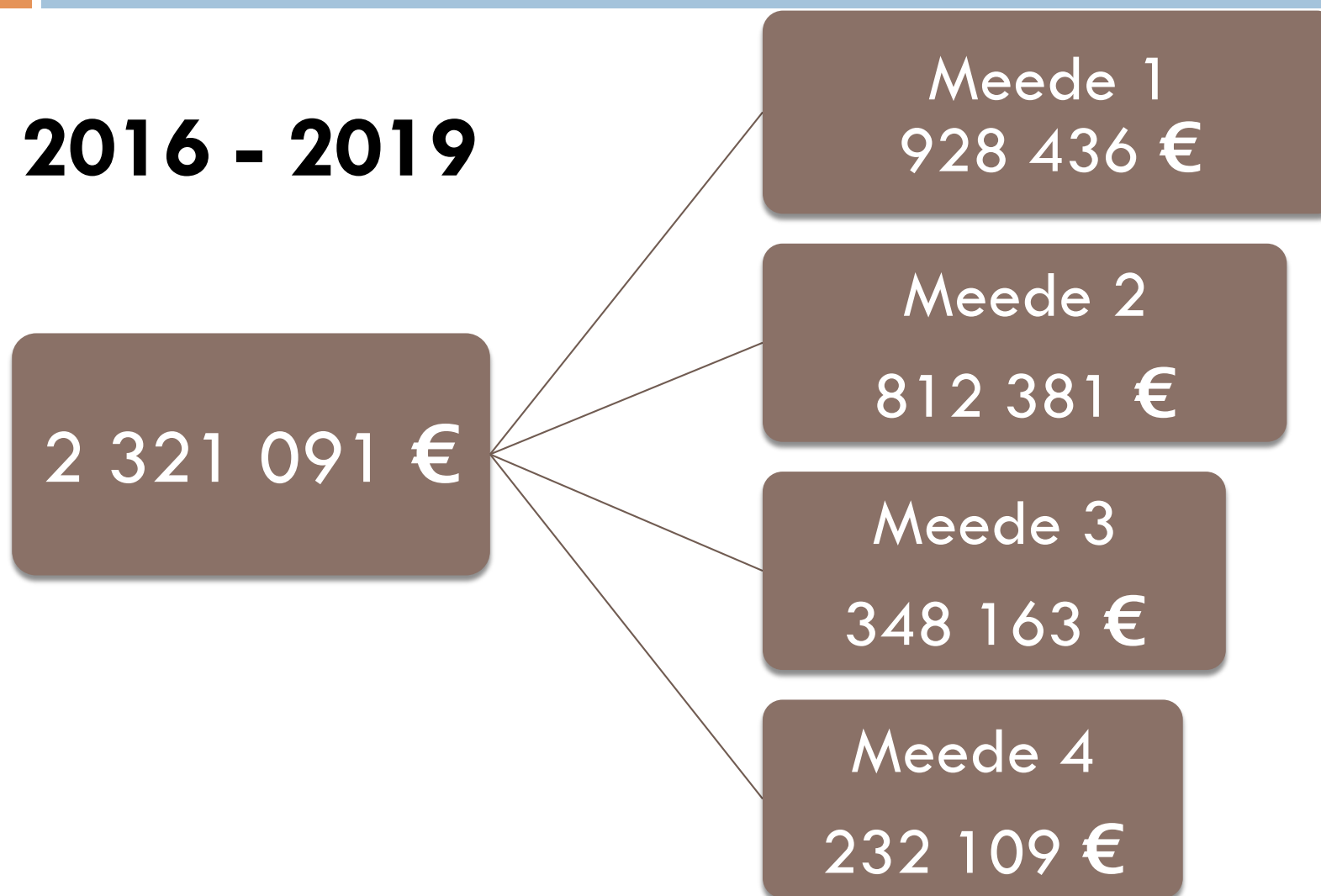
Ettevõtluse arendamine (strateegia prioriteetide ja eesmärkidega haakuvad tegevused ja investeeringud)

- **Meede 3 – Ühistegevuse arendamine**

Ühistegevus, MTÜ-de iseseisvumine, piirkonna üleste ühistegevuste arendamine

Projektidele jagatavad toetussummad

2016 - 2019

Projektidele jagatavad toetussummad

2018

588 163 €

Meede 1
240 000 €

Meede 2
243 714 €

Meede 3
104 449 €

Summad täiseurodes

Nõuded taotlejale

- Projektitoetuse taotleja peab järgima tegevusgrupi **strateegia meetmelehes taotlejale kehtestatud nõudeid**;
- Meetmelehtedes on nõue, et taotleja peab **taotluse tegevusgrupile esitamise hetkel täitma KÕIKI Leader määruses toodud nõudeid**.
- **LISAKS** peab taotleja täitma täiendavalt tegevusgrupi poolt meetmelehega esitatud nõudeid.
- Tegevusgrupil on õigus kitsendada LEADER-määruse nõudeid vastavalt strateegia eesmärkidele

Nõuded taotlejale (IHKK)

- Iga taotleja saab esitada **meetme ühte vooru ühe projektitoetuse taotluse**;
- Projektitoetuse taotleja peab olema tegutsenud **vähemalt 6 kuud** (*ühisprojekti partner võib olla tegutsenud vähem*);
- Projektitoetuse taotlemise hetkel ei tohi olla pooleli sama meetme raames toetatud projekte (v.a üksikud erandid 3. meetmes);
- Projektitoetuse taotlejal ei tohi taotluse tegevusgrupile esitamise hetkel olla riiklikku maksuvõlga.
- Taotleja peab **läbima nõustamise** kohaliku tegevusgrupi poolt kinnitatud nõustaja juures, kes annab nõustamise läbimise kohta vastava kinnituskirja (mis peab olema lisatud taotlusdokumentidele);

Nõuded taotlejale (IHKK)

- Ehitustegevust sisaldava projekti puhul peab taotleja koos taotlusedokumentidega esitama **ehitusloa** (juhul kui see on nõutav Ehitusseadustiku kohaselt);
- Juhul kui taotletakse toetust ehitustegevuseks, mis seaduse või Leader määruse kohaselt ei nõua ehitusluba ega ehitusprojekti esitamist, esitab taotleja koos taotlusedokumentatsiooniga **joonised ja info planeeritava ehitustegevuse kohta, mahu jms kohta**. Info peab olema esitatud sellisel kujul, et hindajal on võimalik detailselt aru saada planeeritava tegevuse olemusest ja mahust, vajaliku ehitusmaterjali mahust jm.
- Projektitoetuse taotleja (v.a KOV) peab koos taotlusedokumentidega esitama taotluse **esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta (2017)** aruande;

Nõuded taotlejale (IHKK)

- Ühisprojekti puhul peab taotleja esitama **kõigi projekti partnerite poolt allkirjastatud** ühiste kavatsuste kokkuleppe IHKK poolt kinnitatud vormil.
- MTÜ peab esitama mitte varasema kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese kuupäeva seisuga mittetulundusühingu liikmete nimekirja (v.a *usulised ühendused*).
- SA peab esitama SA asutajate ja nõukogu liikmete nimekirja.
- Taotleja peab esitama täidetud **IHKK projektikirjelduse ja eelarve vormi** (hoolimata sellest, et osaliselt sama info täidetakse ePrias).

Meede 3 – Ühistegevuse arendamine

Meetme üldeesmärk

(vastab strateegia eesmärgile)

Vabaühendused on saavutanud majandusliku iseseisvuse ja mängivad olulist rolli piirkonnaülest ühistegevuste algatamisel ning juhtimisel.

NB! Kõik projektid peavad aitama kaasa meetme üldeesmärgi saavutamisele.

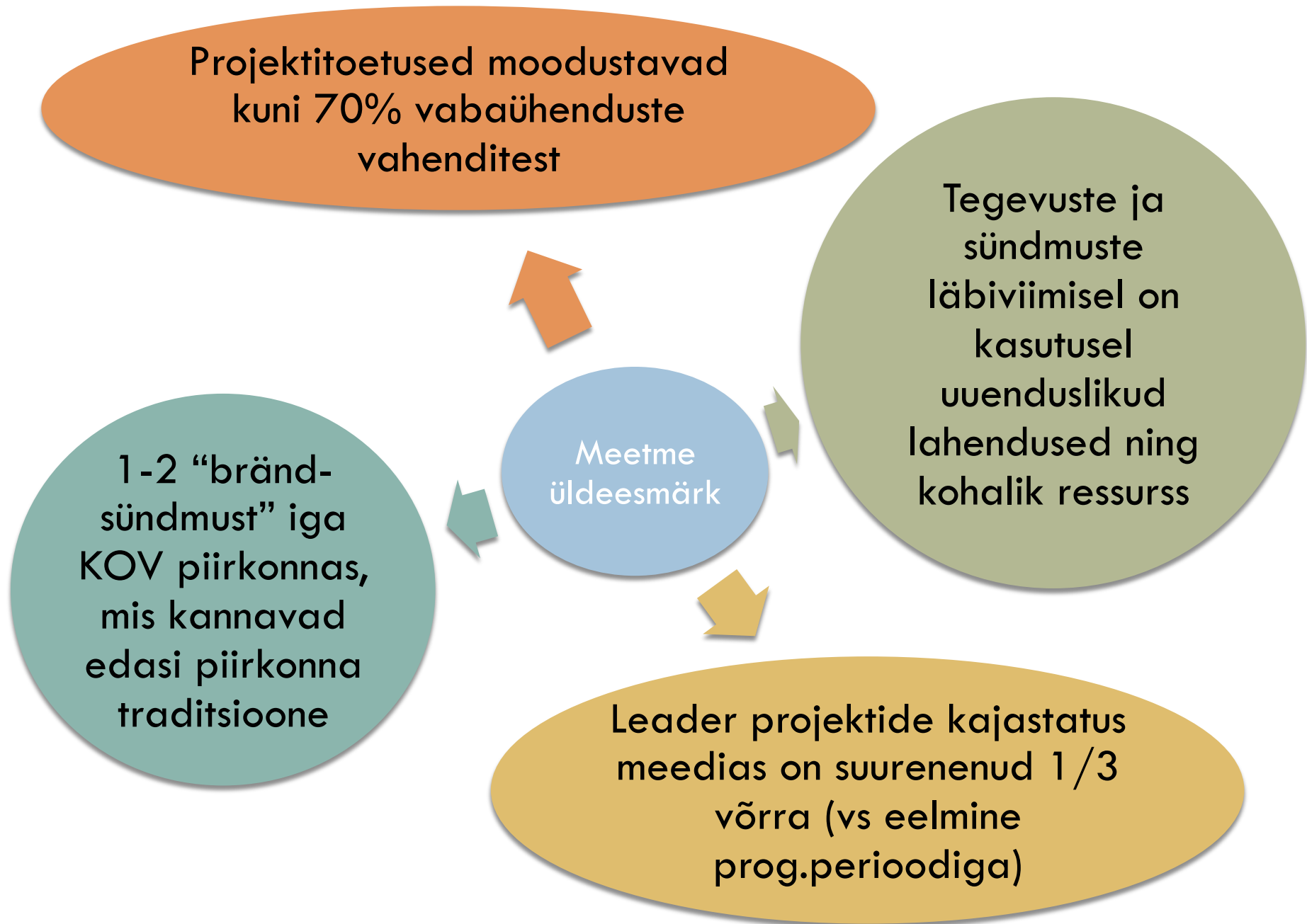
Projektitoetused moodustavad
kuni 70% vabaühenduste
vahenditest

Tegevuste ja
sündmuste
läbiviimisel on
kasutusel
uuenduslikud
lahendused ning
kohalik ressurss

Meetme
üldeesmärk

1-2 “bränd-
sündmust” iga
KOV piirkonnas,
mis kannavad
edasi piirkonna
traditsioone

Leader projektide kajastatus
meedias on suurenenud 1/3
võrra (vs eelmine
prog.perioodiga)

Toetatavad tegevused

- **Valla- ja piirkonnaülest** traditsiooniliste sündmuste korraldamine jms;
- Tegevused ja investeeringud, mis aitavad **suurendada vabaühenduste majanduslikku sõltumatust**;
- **Rahva- ja pärandkultuuri traditsioonide** talletamine ning arendamine;
- Meetme eesmärkidega seotud tegevusteks vajalike **väikevahendite soetamine**.

Mitte-toetatavad tegevused

- **Võistlus- või treeningriietus** (v.a esinemisriietus 1 x kollektiivi kohta programmiperioodi jooksul. **NB! Peab olema kooskõlas meetme eesmärkidega!**);
- **Osalemine välisreisidel**, sh spordivõistlustel (v.a kuni 26 aastaste (k.a.) noortegrupid ja **juhul kui välisreisil osalemine panustab otsest strateegia eesmärkide saavutamisse**);
- **Maakondlikud sündmused** (v.a juhul kui korraldajate hulgas on IHKK piirkonna organisatsioon või sündmus toimub IHKK territooriumil);
- Väga kitsale sihtgrupile suunatus tegevused ja investeeringud;
- Organisatsiooni püsikulud;

Kes saab toetust taotleda?

- Ida-Harju Koostöökoja **tegevuspiirkonnas tegutsev**:
  - Kohalik omavalitsus (KOV, sh KOV hallatav allasutus)*;

UUS. *KOV (sh allasutus) saab taotlejaks olla ainult ühisprojekti puhul.

  - Mittetulundusühing (MTÜ);
  - Sihtasutus (SA);
  - Ettevõtja (OÜ, FIE, TÜ).
- **Projektist kasusaajad** peavad olema Ida-Harju Koostöökoja piirkonna elanikud ja/või organisatsioonid;
- Taotlejaks ei saa olla erakond ega välisriigis registreeritud organisatsioon.

Kui palju saab toetust taotleda?

- Toetuse määr olenemata taotleja juriidilisest vormist on **maksimaalselt 80%** toetatava tegevuse abikõlblikust maksumusest;
- Toetuse määr **laatade ja festivalide korraldamisel ning ettevõtjale kõigi tegevuste puhul** maksimaalselt **60%**;
- Projektitoetuse **miinimumsumma** on **2000** eurot;
Projektitoetuse **maksimumsumma** on **10 000** eurot;

UUS! Mitteinvesteeringud

- Mitteinvesteeringuteks ehk *pehmete tegevuste elluviimiseks* saab projektitoetust taotleda **ainult siis**, kui need on **osa ühisprojektist**, **teadmussiirde projektist** või tegevusgruppide omavahelisest **koostööprojektist**;
- **2018. aasta voorus võimalikud ühisprojektid**;

UUS! Ühisprojekt ¹

- Taotlejal peab olema **vähemalt üks partner** - füüsilisest isikust ettevõtja või juriidiline isik §28 lg 3 p2
- Ühisprojekti tegevused viiakse ellu **kahe kuni nelja aastase tegevuskava** alusel.
Ühisprojekti minimaalne kestus on 24 kuud.
- Tegevuskava jaoks on eraldi **ühise koostöökokkuleppe vorm (mille allkirjastavad kõik partnerid)**
- Pärast ühisprojekti toetuse taotluse rahuldamist PRIAs avalikustab KTG oma **veebilehel ühisprojekti eesmärgi, partnerid ja üldised tegevussuunad.**

UUS! Ühisprojekt²

- Ühisprojekti toetus makstakse välja **toetuse taotlejale**.
- Ühisprojekti osalev partner ei saa esitada arveid PRIAle toetuse väljamaksmiseks.
- Ühisprojekti partner võib olla hinnapakkuja, kuid partneri peab panustama ka lisandväärtusega (*iga teenusepakkuja ei ole automaatselt koostööpartner!*)
  - Näiteks on toetatav MTÜ ja ettevõtjate vaheline ühisprojekt, kus planeeritakse koostöös teadusarendusasutusega midagi uut katsetada, juurutada

UUS! Ühisprojekt³

- **Tegevuskava kestus**

24 – 48 kuud – st tegevused peavad toimuma läbivalt tegevuskava perioodi jooksul.

Ei sobi nt 24 kuu peale 2 üritust.

- Ühele üritusele ei tohiks kuluda enam kui 25% projekti eelarvest (vt hindamiskriteeriume).

- Ühiste kavatsuste kokkuleppes olevad partnerid peavad olema samad nagu IHKK projektikirjelduses.

- Nii detailselt kui vajalik, kuid nii üldiselt kui võimalik.

UUS! Ühisprojekt⁴

□ Kuidas leida koostööpartnereid?

Infopäevadelt ☺

Küsi Ida-Harju nõustaja käest

KOV kaudu

Oma võrgustike / infolistide kaudu

Räägi inimesega (kasvõi naabrimehe või –naisega) ☺

Meede 1 – Elukeskkonna arendamine

Meetme üldeesmärk

(vastab strateegia eesmärgile)

Elukeskkonna jaoks oluliste objektide ja (kogukonna)teenuste arendamisel innovaatiliste lähenemiste kasutamine on taganud nende multifunktsionaalsuse, turvalisuse ja jätkusuutlikkuse

Toetatavad tegevused

- **Mäluasutuste, kultuuri- ja spordirajatiste investeeringud** – investeeringud hoonetesse (ehitus- ja renoveerimistegevus) ning hoonega seotud seadmetesse; funktsioonide mitmekesistamisele suunatud investeeringud; keskkonnasäästlike tehnoloogiate kasutuselevõtuks tehtavad investeeringud; matka- ja terviseradade rajamine ning viidastamine; vaatamisväärsuste heakorrastamine jne;
- Meetme eesmärkidega seotud tegevusteks vajalike **väikevahendite soetamine**;
- **Lairibaühenduste rajamine** juhul kui see aitab kaasa meetme eesmärkide saavutamisele;
- **Piirkonna turvalisuse tõstmine** – investeeringud ohutuse suurendamine (nt kogukonnale vajalikud turvaseadmed)

Mitte-toetavad tegevused

- Investeeringud objektidesse, mis **projekti tulemusel ei saavuta täielikult eesmärki** (st jäävad pooleli ning vajavad tervikliku toimivuse tagamiseks jätkuinvesteeringuid);
- Korterühistute investeeringud eraomandit väärtustavasse tegevusse (katuste ja fassaadide remont jms);
- Investeeringud piirkonnast väljaspool asuvatesse objektidesse;
- Ehitusprojekteerimine (ka mitte osana projektist).

Kes saab toetust taotleda?

- Ida-Harju Koostöökoja tegevuspiirkonnas tegutsev:
  - MTÜ;
  - SA;
  - KOV;
- Projektist kasusaajad peavad olema Ida-Harju Koostöökoja piirkonna elanikud ja/või organisatsioonid;
- **Taotlejaks ei saa olla** erakond, äriühing ega välisriigis registreeritud organisatsioon.

Kui palju saab toetust taotleda?

Toetuse määr olenemata taotleja juriidilisest vormist on **maksimaalselt 80%** toetatava tegevuse abikõlblikust maksumusest;

Toetuse määr **taristuinvesteeringute (sh lairibaühenduse) ning ettevõtjale kõigi tegevuste puhul** maksimaalselt **60%**;

Projektitoetuse **miinimumsumma** on **5000** eurot;

Projektitoetuse **maksimumsumma** on **80 000** eurot;

UUS! Toetuse määr

Projektitoetuse **minimaalne määr on 15%** projekti abikõlblikust kogumaksumusest.

Abikõlblikud kulud

Abikõlblik kulu peab olema mõistlik, põhjendatud, selge, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekas ja toetuse eesmärgi saavutamiseks vajalik. Projektitoetuse taotleja tagab kasutatava toetusraha otstarbeka ja säästliku kasutamise.

Hindamiskriteeriumid (meede 1)

Hindamiskriteerium	Osakaal
Objekti vajalikkus/olulisus piirkonnas	25 %
Investeeringu mõju probleemi lahendamisele	20 %
Investeeringu kuluefektiivsus ja jätkusuutlikkus	20 %
Multifunktsionaalsus	20%
Taotlusedokumentide tehniline korrektsus	10 %
Projekti omafinantseeringu määr	5 %

UUS! Etapiviisiline investering

- Selline ehitustegevus, mis ei võimalda pärast selle elluviimist ehitist sihipäraselt kasutada (projekti eesmärkidele vastavalt) **EI OLE LUBATUD!**

Toetuse taotlemine – KOVi ülesanded

Kohaliku omavalitsuse üksuse ülesannete asendamiseks tehtud kulud EI OLE ABIKÕLBLIKUD

- Taotleja taotleb toetust KOVi omandis oleval kinnistul asuva külamaja akende siseviimistlemiseks. Projekti eesmärgiks on küla elukeskkonna kvaliteedi parandamine, külamaja soojustamise ja välisilme kaasajastamise läbi. Ühtlasi uue katuse saanud külamaja reklaamimine interneti kaudu majutus- ja tähtpäevade tähistamise paigana ja turismiobjektina.
- Taotleja taotleb toetust KOV omandis oleval kinnistul külamaja-elamu (antud tasuta kasutusse Seltsile) siseruumide renoveerimistöödeks. Eesmärgina nimetab taotleja külaelanike kooskäimiskoha säilitamist. Tulenevalt KOKS §6 lg2 sätestatust ja Tartu Ringkonnakohtu kohtuotsusest nr 3-11-101 on kulud mitteabikõlblikud. **Vallale kuuluvate hoonete korrashoid on KOV ülesanne ja enda kui hoone omaniku kohustus.**

Lisaks peab LEADER projektiga määratud tegevus **looma uuenduslikku lisaväärtust** või lisama **innovaatilise elemendi**

UUS! Mitteinvesteeringud

- Mitteinvesteeringuteks ehk *pehmete tegevuste elluviimiseks* saab projektitoetust taotleda **ainult siis**, kui need on **osa ühisprojektist**, **teadmussiirde projektist** või tegevusgruppide omavahelisest **koostööprojektist**;
- **2018. aasta voorus võimalikud ühisprojektid**;

Tegevuse alustamine

Projektitoetuse taotleja ei või toetatava tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist alustada varem ja tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist tõendavad **dokumendid ei või olla väljastatud varem kui kohaliku tegevusgrupi poolt projektitaotluse PRIAle esitamise päevale järgneval päeval.**

Hinnapakkumused¹ §33

- **UUS!** LEADER-määruse kohaselt ei ole kohustust võtta **projektitoetuse taotlemiseks** hinnapakkumisi
PROJEKTITOETUSE TAOTLUS ESITATAKSE EELARVEPÕHISELT
- **UUS!** Hinnapakkumused tuleb võtta enne reaalseid kulutuste tegemist ja esitada PRIAle koos maksetaotlusega
- KTG-I on õigus LEADER-määruse nõudeid kitsendada ja hinnapakkumusi ka taotlemisel küsida – vt strateegia nõudeid.

Nt IHKK võtab projekti hindamisel arvesse, kas on olemas hinnapakkumused ning sellest sõltuvad hindepunktid!

Hinnapakkumused ²

Investeering või tegevus
üle 5000 euro
(ilma käibemaksuta)

- Saadud vähemalt 3 võrreldavat hinnapakkumust
- Saadud hinnapakkumuses olevad tehnilised tingimused vastavad toetuse saaja hinnapäringus olevale tehnilisele spetsifikatsioonile

Investeering või tegevus
1000-5000 eurot
(ilma käibemaksuta)

- Saadud vähemalt 1 hinnapakkumus
- Saadud hinnapakkumuses olevad tehnilised tingimused vastavad toetuse saaja hinnapäringus olevale tehnilisele spetsifikatsioonil

Asjaomases valdkonnas on
ainult üks teenuse osutaja,
töö pakkuja või kauba
müüja

- Saadud 1 hinnapakkumus
- Saadud hinnapakkumuses olevad tehnilised tingimused vastavad toetuse saaja hinnapäringus olevale tehnilisele spetsifikatsioonile

Kulutus kuni 1000 eurot

- Hinnapakkumust ei ole vaja.
NB! Võidakse siiski küsida kui tekib kahtlus, et tegemist ei ole õiglase hinnaga vms.

Hinnapakkumused ³

- Kui hinnapakkumuse tehniliste tingimuste loetelu on avaldatud riigihangete registris, võib taotleja saada vähem kui kolm hinnapakkumust, kui tegevuse või investeeringuobjekti käibemaksuta maksumus on vahemikus 5000 – 10 000 eurot.
- Kõik ühe hankija arved liidetakse kokku ja kui ületab 1000.- eurot, siis ei tohi olla seotud.

UUS! Hinnapakkumused ⁴

□ Hinnapakkumus sisaldab:

- taotleja nime (v.a veebiväljatrüki korral),
- hinnapakkuja nime, registrikoodi ja kontaktandmeid,
- hinnapakkumuse väljastamise kuupäeva,
- hinnapakkumuse kehtivusaega
- toetatava tegevuse või investeeringuobjekti käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust

□ Ehitusseadustiku kohaselt ehitusteatise- või ehitusloakohustusliku ehitustegevuste puhul, kus ehitatavaks ehitiseks on ehitusseadustiku mõistes hoone või hoone osa, peab saadud ehitise hinnapakkumus sisaldama lisaks

- hoone nimetus, ehtisregistri kood;
- selle katastriüksuse katastritunnus, millel hoone paikneb või millele kavandatakse hoone ehitada;
- hoone üldkulud;
- vastava kululiigi olemasolu korral ehitise ettevalmistuskulud, välisraajatiste kulud, aluse- ja vundamendikulud, kandetarindite kulud, fassaadielementide kulud, katusekulud, ruumitarindite kulud, pinnakatete kulud, sisustuse kulud, inventari kulud, seadmete kulud, tehnosüsteemide kulud, ehitusplatsi korralduskulud ja ehitusplatsi üldkulud.

Hinnapakkumused ⁵

- Väljavalitud hinnapakkumus:
  - ▣ ei tohi olla põhjendamatult kõrge võrreldes tavaliselt sarnase tegevuse eest tasutava hinnaga
  - ▣ peab olema objektiivselt põhjendatud
- Põhjendus, kui **ei ole saadud nõutud arvul hinnapakkumusi või ei ole valitud odavaimat hinnapakkumust**
- Hinnapakkumust **ei jaotata osadeks**, kui toetatava tegevuse elluviimiseks või investeeringu tegemiseks vajalik **teenus, töö või kaup on funktsionaalselt koos toimiv**

Hinnapakumused ⁶ - SEOTUS

Kui investeering või
tegevus ületab 1000 €
(ilma käibemaksuta)

- Taotleja ja hinnapakkuja ei tohi omada osalust üksteise äriühingus ega kuuluda üksteise juhatusse ega nõukokku

Seotud isikutega võib tehinguid teha kuni
1000 euro piires

Hinnapakkumused ⁷ – kasutatud masin/seade

- **Kasutatud** masina/seadme kohta peab taotleja olema saanud vähemalt ühe hinnapakkumuse, ja
  - **LISAKS** veel ühe hinnapakkumuse uue samaväärse seadme/masina kohta
- Võrdlushindade kataloogi kantud masina/seadme kohta ei pea olema hinnapakkumust

RIIGHANKED

Hinnapakumused ⁸ - RIIGIHANKED

Hankija RHS i§5 lõike 2 punkti 5 tähenduses on eraõiguslik juriidiline isik:

- mis on asutatud eesmärgiga täita või mis täidab põhi- või kõrvaltegevusena ülesannet avalikes huvides, millel ei ole tööstuslikku ega ärilist iseloomu, ja
- mida põhiliselt rahastavad või
- mille juhtimis-, haldus- või järelevalveorgani liikmetest rohkem kui poole määravad või mille juhtimist muul viisil kontrollivad koos või eraldi lõike 1 punktides 1–5 või teised punktis 6 nimetatud isikud või mõne muu Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi vastavad isikud.

Hinnapakumused ⁹ - RIIGIHANKED

- “põhiliselt rahastavad” = “rohkem kui pool”
Riiklikest vahenditest rahastamise protsendimäära hindamine peab hõlmama kõiki tulusid.
Arvutamine peab toimuma aasta baasil.
- **NB!** Oluline just MTÜ-dele
Arvutused tuleb teha **iga eelarve aasta alguses** ning lähtudes siis kättesaadavatest andmetest, isegi kui need on hinnangulised!
- Vt täpsemalt:
<https://riigihanked.riik.ee/lr1/web/guest/hankija-maaratlus>

Riigihanke piirmäärad (RHS §14)*

□ Lihthanke piirmäär:

- asjade või teenuste hankelepingu korral 30 000 eurot.
- ehitustööde puhul 60 000 eurot.

□ Riigihanke piirmäär:

- asjade või teenuste hankelepingu korral 60 000 eurot.
- ehitustööde puhul 1 50 000 eurot.

* Seaduses kirjas täpsustused ja erisused, siin slaidil üldistatud kujul.

Mida arvestada?

- Riigihanke tulemusel võib **teenus minna oluliselt kallimaks** (või ka odavamaks).
- Hankele ei tule ühtegi pakkumust.
- Hankele tuleb palju pakkujaid, keda te oodata ei oska.
- Pakkumise teinud ettevõtte ei kvalifitseeru (ajakulu, uue hanke korraldamine jne).
- Hangete kontroll on **VÄGA range**.
- **Võimalik langeda iseenda seatud hanketingimuste lõksu.**

Kehra Raudteejaam MTÜ

Soovitused:

Võimalusel teha riigihange enne toetuse taotlemist, pannes hankedokumentidesse märge, et leping sõlmitakse toetuse saamisel.

Kasutada pädeva spetsialisti abi.

Omanikujärelevalve on oluliseks abiks.

SOOVITUSED.

**ENAMLEVINUD VEAD
TAOTLUSTES.**

Soovitame

- **Mitte kasutada projektikirjutaja teenuseid.**
- Pigem **üks tugev projekt** kui mitu nõrka.
- Mõelge varakult läbi vastutus (eriti MTÜ puhul) – kes, mida ja millal teeb, kust saate käibevahendid jne.
- Alustada ePria-sse projekti sisestamist varakult. Võrreldes vana ePria-ga võtab uues ePrias sisestamine rohkem aega. Lisaks kontrollida varakult üle volitused.

Soovitame²

- MTÜ puhul ettevõtlustunnustega projekti puhul taotleda kohe 60% toetust (*nt projekt suunatud MTÜ tuluteenimise võimekuse tõstmisele või KOV projekt suunatud otse ettevõtlusele*).
- Küsige osalejatelt / kasusaajatel tasu omafinantseeringu katteks (*nt kui teete kogukonnale koolitusi, siis osalejad maksavad 40% kinni*)

Mitterahaline omafinantseering §35

- MTÜ ja SA korral võib omafinantseeringu osaks olla tegevuse elluviimiseks või investeeringu tegemiseks vajalik taotleja poolt tehtud vabatahtlik tasustamata töö.
- Kuni 9% mitterahalise omafinantseeringuga seotud toetatava tegevuse või investeeringu abikõlblikest kuludest.
- Tunnitasu määr kuni 4 eurot ning masinat, seadet või mootorsõidukit kasutades kuni 8 eurot.

IHKK oma hindamiskriteeriumitega mitterahalist omafinantseeringut ei soosi.

Millele tähelepanu pöörata?

- **NB! Lugege meetme üldeesmärki!**
- Projektiga algatatakse midagi uut või arendatakse olemasolev uuele tasemele – **projekt ei ole mõeldud jooksvate kulude katmiseks või tavapärase tegevuste kulude rahastamiseks.**
- Projektis kirjeldatud koostöö peab olema reaalne koostöö partneritega. Partneritel peavad olema reaalsed ülesanded (soovitavalt ka rahaline panus). **Niisama “linnukese” pärast koostööpartnerite märkimine hindamispunkte juurde ei anna.**

Taotlusvormide täitmine

- Täita tuleb KÕIK lahtrid!

- **Lugege palun lahtri juhust!!!**

Mitte ühegi lahtri puhul ei ole tegemist nn “copy-paste” infoga, vaid eraldiseisva küsimusega.

- **Lühidalt, selgelt ja konkreetselt.**

Infot kirja panna nii palju kui vajalik, aga nii vähe kui võimalik.

Kas hindajal on ikka vaja lugeda 3 lk infot, mida mingis ruumis 3 sajandit tagasi tehti?

Taotlusvormide täitmine

- **MIKS** planeeritud tegevust on **PIIRKONNALE / KOGUKONNALE** vaja.

“Katus on lagunened ja vajab remonti” ei ole vajadus, vaid füüsilise olukorra kirjeldus.

Oluline on:

- miks seda katust üldse on vaja parandada?
- kellele seda vaja on? kes on kasutajad?
- millised uuringud / arengudokumendid vajadust toetavad?
- kes ja kuidas seda katust hiljem hooldab / remondib, kes ja kuidas kogu hoonet üleval peab?

Peamised probleemid taotlustes

□ Ehitusega seotud dokumentatsioon !

- puudub ehitusluba.
- KOV ei ole teadlik planeeritavast ehitustegevusest (või on teadlik osaliselt)
- Puudub info planeeritava tegevuse koha, mahu jms kohta (nt eelarve 100 000 eur, kulu “põranda valamine” – puuduvad joonised, mahud jne)
- Hinnapakkumused ja ehitustegevuse eelarve ei ole korrektsel vormil (vt eraldi Excel vormid)
- puudub hoonestusõigus või kasutusleping (või see liiga lühikese aja peale, sisus vasturääkivusi jne).

Peamised probleemid taotlustes

- Puudub seos meetme üldeesmärgi ja spetsiifiliste eesmärkidega.
Taotlejal üritab nõ “ruutu ringi sisse suruda.”
- Taotleja ei suuda sõnastada konkreetset probleemi, mida projektiga lahendatakse (vt hindamiskriteeriume).
  - *probleem on sõnastatud väga laialt või laialivalguvalt;*
  - *projekt ei lahenda tegelikult probleemi;*
  - *probleemi ei ole tegelikult olemas või ei suuda taotleja selle olemasolu tõestada.*
  - *probleem ei ole meetmega seotud.*

NŌUSTAMINE

IHKK nõustajad

ANIJA VALD

Marge Raja

marge.raja@anija.ee

RAASIKU VALD

Õnnela Metsaorg

onnela.metsaorg@raasiku.ee

KOGU PIIRKOND

Sille Noor

Tiina Sergo

info@idaharju.ee

Nõustamise aeg tuleb eelnevalt kokku leppida!
Nõustamisel võib käia ka mitu korda.

Nõustamine on kõige rohkem **taotleja huvides**.

Arvestage nõustaja ettepanekute ja soovitustega.

Arvestage piisava ajavaruga – nõustaja peab jõudma teie taotlusedokumentide ka läbi vaadata.

Mida nõustaja teeb?

Nõustamise käigus nõustaja:

- tutvub projekti ideega ja täpsustab sobiva toetusmeetme;
- annab nõu dokumentide vormistamise osas;
- vaatab üle täidetud taotlusdokumentatsiooni ja annab **nõustamise kohta kinnituse**;

Nõustamisena ei lähe arvesse:

- e-post nõustajale 5min enne keskööd
  - telefonikõne nõustajale peale tööpäeva lõppu
- 02.04.2018

NB! Eelneva kokkuleppeta nõustamisest on nõustajal õigus keelduda.

Nõustamise kinnituse väljaandmise üle otsustab nõustaja.

Hindamisest

- Komisjonil on õigus (*mitte kohustus*) külastada projektitoetuse taotluse objekte.
Paikvaatluse eesmärk on kontrollida projektitoetuses oleva info vastavust tegelikkusele
- Taotlejal on võimalus oma projekti 10min **hindamiskomisjoni koosolekul või paikvaatlusel** tutvustada;
- Komisjonil on õigus (*mitte kohustus*) tellida vajadusel projektitoetuse taotlusele või selle osale eksperthinnang
- Hindepunktide andmisel arvestatakse KÕIKI hindamiskomisjonile kasutada olevaid dokumente.

Hindamiskriteeriumid

□ **Kvalititseerumiskriteerium kõigi projektide puhul:**

Taotlus aitab kaasa meetme eesmärkide saavutamisele - hinnatakse JAH/EI skaalal.

Juhul kui hindajatest 50% või rohkem vastab “EI,” kõrvaldatakse taotlus edasiselt hindamiselt.

- **50% lävend** – vähem kui 50% maksimaalsetest võimalikest hindepunktidest saanud projekti osas PRIA-le projekti rahastamise ettepanekut ei tehta.

Täna tähelepanu eest!

Tiina Sergo

MTÜ Ida-Harju Koostöökoda

Tel +372 56 945 871

E-post: tiina@idaharju.ee

www.idaharju.ee